דלא כר' אלעאי אי מה תרומה ממין על

שחורות ולבנות ואע"ג דחד פירא הוא: ונ"ה אומרים חורמין.

נינהו. ולא הוי שיורא: אלא. ודאי

שיורא הוא ואמוכר רמיא למיתב

כולהו והא דקתני זה נותן לעצמו

חה נותן לעלמו עלה טובה קמ"ל

אשמעינן תנא למוכר שלא יתן לו

מן הנקבות המשומרות לו על הזכרים

שמכר משום דהחי דזכרים חשון קשה

והאי דנקבות רכיך לפיכך יקנה מן הלוקח כדי ראשית הגז של זכרים

מלמר הזכרים: ה"נ. גבי שחופות

ולבנות משום עלה טובה הוא דגיות

הלבנות טובה משל שחופות ויקנה מן

הלוקח כשיעור השחופות ויתן לו לכהן:

ששיריה נכרין. דחם חמר כל גרני

מרומה לא אמר כלום: אין והסנו.

בניחותה: ה"ג ותניה הידך לה המר

כלום: כר' אלעאי בראשים הגו א].

וה״ה למתנות: אין דברי חורה מקבלין

טומאה. במסכת ברכות [כב.] דקתני

גבי בעל קרי דלריך טבילה לדברי

שלשתו יחד כדאמר באותו ואת בנוט

הזורע כלאים[®] לוקה ואוקימנא לאפוקי

מדרבי יאשיה: חומר בורוע כו'.

כדפרישית לה במתניתין: טרפה

אינה בכלל מתנות דכתיב 0 תתנו

לו ולא לכלבו: ואי יליף. תנא

דידן נתינה נתינה לילף כו' דהח

מתני׳ כר׳ שמעון אוקימתא: ממעשר.

כל מעשר בקר ולחן יש טרפה

שחינה עוברת תחת השבע. כגון

נחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה

ומינה יליף שחר טרפות: בבכור

קדוש אפילו טרפה ובעי קבורה

דהא קדישתיה רחם: מעשר וראשית

הגז לא בעינן זכרים ואין נוהגים

בטמאים אבל בכור אינו אלא

זכר ונוהג בחמור. מעשר וראשית

הגז אינו אלא במרובים מעשר

בעשרה ראשית הגז בחמש. ואינן

קדושים מרחם ואין נוהגים באדם אבל בכור נוהג ביחיד וקדוש

מרחם ונוהג באדם. מעשר וגז אינן

נוהגים אלא בפשוטין ואינן לפני

וחרלו.

תורה: חעה שעורה

ה"ד], כ) [במוס' אימא ר' אלעזר], ג) [גיטין כב:

וש"נו. ד) חלה פ"ח מ"ט.

ברו א ננייי פיים נום תרומות הלי ג: בו ב מייי פייג שם הלי וטוש"ע י"ד סימן שלא בן ג מיי׳ פ״ה מהלכות בורים הל' א סמג

בה א מיי׳ פ״ה מהל׳

עשין קמג טוש"ע י"ד סי' שכב סעיף א: בח ד מיי׳ פ״י שם הל׳ ח סמג שם טוש"ע יד סי׳ שלג סעיף ו:

במ ה מיי שם סלי ל טוש"ע שם סעיף א: טופ״ע טט טעיף ע. ל ו מיי׳ פ״ד מהלכות ק״ש הל׳ ח ופ״ד מהל׳ תפלה הל' ד וע"ש ופ"ח מהלי ברכות הלי ט ופ"י מהלי ס"ת הלי ח סמג עשין יח טוש"ע א"ח סי" פח וטוש"ע י"ד סי" רפב

סעיף ט: ז מיי' פ״ה מהלי כלאים הלי א [ב] סמג לאוין רפ טוש"ע י"ד סיי רלו סעיף א: ח [מיי פ"י מהלכות בכורים הלכה זו:

:סעיף ון

מוסף רש"י

כהני תלת סבי. וכולהו לקולה (ברכות כב.). . חטה ושעורה וחרצן. במפולת במפרלת יד. דהוו להו כלאי זרעים וכלאי לא כנגר העיט הכנגר הכרס כאחת (ברכות כב.) וטעמא דר׳ יאשיה לא ידענא מהיכא נפקא יוענא בוודכא נביןא ליה דבעינן ב' מיני זרעים וחרצן שלישי, ומפולת יד נפקא ליה מלא תזרע כלאים, משמע שזריעת הכרם עצמה תהיה בכלאים (קדושין לט.). פרט לטרפה שאינה עוברת. כגון שנשברו רגליה מן הארכובה ולמעלה ולא מני למיזל (בכורות נח:) או: כגון שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה, דאינה חיה אי נמי שאינה עוברת **בבריאות** (חחורה רמ. וווו"ח שם) או: משום דאין לה חיות לא חשיב לה עוברת, והאי קרא כתיב במעשר וגמרינן שאר קרבנות מניה בגזירה שוה, נאמר כאן תחת אמו ונאמר להלו תחת

(מנחות ו.).

ברבי אלעאי בראשית הגז. וה״ה במתנות כדפי׳ בקונט׳ אנ״ג דלא כר׳ אלנאי. דמקיש גז לתרומה: ממין על שאינו מינו. כגון דכולהו אמוראי בפרק הזרוע (לעיל דף קלב.) סברי שנוהג בחו"ל דהוו יהבי מתנחא בבבל אפילו הכי הלכה כר' אלעאי וה"נ - דכולו מין חאנים וח"ק פליג אדרבי יצחק ואמר לא נחלקו ב"ה בדבר קאמר כרבי יאשיה בכלאים ורוב אמוראין לית להו דר' יאשיה זה דתרי מיני נינהו: שחופות. פלנ"ש: מכר לו. ישראל לישראל:

כדמוכח בפ' תולין (שבת דף קלט.) גבי כשותה בכרמה וכן נמי הה דקחמר כר' יהודה בן בתירא בדברי תורה וטובא אמוראי ותנאי סברי בפרק מי שמתו (ברכות דף כב.) דבעל קרי חסור בדברי תורה וא"ת דרב נחמן בר יצחק האמר הכא דנהוג עלמא כרבי אלעאי וה"ה במתנות ובפ' הזרוע (לעיל דף קלב:) אמר דרב נחמן בר יצחק קנים גלימא ושמא קודם דנהוג הוה קנים גלימא פי׳ רב האי גאון דהא דאמר בפסחים (דף ז:) כל המלות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן חוץ מן הטבילה היינו בטבילם גר דלא הוי ישראל אלא כשטבל ולא מלי למימר ולונו אבל בשאר טבילות אף על פי שהוא טמא מברך דנהוג עלמא כרבי יהודה בן בתירא בדברי תורה וי"מ דאכל טבילות האמר דאע"ג דנהוג עלמא כר' יהודה בן בתירא הרבה מהם היו מחמירין לטבול:

שהמתנות נוהגות בין o במרובה בין במועם

בו'. וא"ת וליתני נמי הא דתניא לעילט לקח גז לאנו של עובד כוכבים פטור זה חומר בזרוע ולחיים מראשית הגז וי"ל דלא תני אלא דברים שזה נוהג חה אין נוהג אבל זה פטור חה חייב לא קמני: פרט למרפה שאינה עוברת. תימה מן הארכובה ולמטה נמי אינה עוברת ושמא דאין הכי נמי דאין נכנסת לדיר להתעשר ודוחקף: לילך צאן צאן מבכור. וא״ת א״כ

ג"ש ל"ל דבלא ג"ש ממילא ידעינן דראשית הגז נוהג בטרפה דמהיכא תיתי למעט וי"ל דנאן לא הויא ג"ש אלא גילוי מילמא מה לאן זה דינו בכך אף לאן זה דינו בכך דבדלה נחן לה הפשר שלה לכותבו למינטריך לגופיה (0: שבר יתום. תימה דהיה גופה נילף שלה ינהוג יתום בראשית הגז י) בבכור ה"מ למימר נמי שכן נאגך מנאגך דבמעשר

כתיב וכל מעשר בקר ולאן: לפני. בקונט׳ מגיה וגרס בפני ופי׳ בפני הבית משא"כ במעשר

שבטלו וקשה וכי מפני שבטל מדרבנן יש לבטל ג״ש אלא לפני גרסינן בכל הספרים ופירוש שמעשר מקודש לפניו ולאחריו משא"כ בבכור וראשית הגו: מה"מ

מעשר מרפה לא אף ראשית הגז מרפה לא והתם מגלן דכתיב יכל אשר יעבור תחת השבט יפרט לטרפה שאינה עוברת ולילף צאן צאן מבכור מה בכור אפי' מרפה אף ראשית הגז אפי' מרפה מסתברא ממעשר הוה ליה למילף שכן זכרים ממאין במרובין מרחם אדם פשומ לפני הדבור אדרבה

שאינו מינו לא אף ראשית הגז ממין על שאינו מינו לא וגבי תרומה מנלן דתניא יהיו לו שני מיני תאנים שחורות ולבנות שהיו לו וכן שני מיני חמין אין תורמים ומעשרים מזה על זה ר' יצחק אומר משום ר' יאלעאי ב"ש אומרים אין תורמין וב"ה אומרים יתורמין אף ראשית הגז ממין על שאינו מינו לא אין והתנן היו לו ב' מינים שחופות ולבנות מכר לו שחופות אבל לא לבנות זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו אלא מעתה סיפא דקתני זכרים אבל לא נקבות זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו הכי נמי משום דתרי מיני נינהו אלא פעצה מובה קמ"ל דליתיב ליה מהאי דרכיך ומהאי דאשון הכא גמי עצה מובה קמ"ל דליתיב להו מתרוייהו הא אוקימנא למתניתין דלא כר' אלעאי אי מה תרומה בעינן ראשית ששיריה ניכרין אף ראשית הגז ששיריה ניכרין אין יוֹהתנֹן בהאומר כל גרני תרומה יוכל עיסתי חלה לא אמר כלום הא כל גזיי ראשית דבריו קיימין ותניא אידך לא אמר כלום אלא לאו שמע מינה הא רבי אלעאי והא רבנן שמע מינה ∘אמר רב נחמן בר יצחק האידנא נהוג עלמא כהני תלת סבי כר' אלעאי בראשית הגז דתניא ירבי אלעאי אומר הראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ יוכר' יהודה כן בתירה בדברי תורה דתניא ר' יהודה בן בתירה אומר יאין דברי תורה מקבלין מומאה וכר' יאשיה בכלאים דתניא רבי יאשיה אומר ילעולם אין חייב עד סרבי יאשיה שיזרע חמה ושעורה וחרצן במפולת יד: חומר בזרוע [וכו']: וליתני חומר בראשית הגז "שנוהג במרפות "מה שאין כן במתנות אמר רבינא הא מני ר' שמעון היא ידתניא ר' שמעון פוטר את הטרפות מראשית הגז מאי מעמא דר' שמעון יליף נתינה נתינה ממתנות מה מתנות מרפה לא אף ראשית הגז נמי מרפה לא ואי יליף נתינה נתינה ממתנות לילף נתינה נתינה מתרומה מה תרומה בארץ אין בחו"ל לא אף ראשית הגז נמי בארץ אין בחו"ל לא אלמה תנן ראשית הגז נוהג בארץ ובחוצה לארץ אלא היינו מעמא דר"ש דיליף צאן צאן ממעשר מה

ה) ברכות כב., 1) [לקתן קלח:], 1) [ע" תוס' ב"ק פב: ד"ה אתא], ה) לעיל זה נותן לעלמו וזה נותן לעלמו. הואיל פב: וש"נ, ע) נדה נח., י) [מנחות ו. בכורות נז. ולא שייר לעצמו מאותו המיז כלום אין עליו להפריש על אותן גיזים שמכר נח: תמורה כט.ז. כ) ולעיל ואע"פ שהנאן לא מכרם על הלוקח למ: חמורה כפ.], ל) [לעיל פב:],
מ) [לייל כלחים כלחים],
נ) [לייל כלחים כלחים],
נ) [לייל ונתן לכהן לו ולא לכלבו. כ"א בהר"ן],
ם) [ויקרא כז], ע) [לעיל להפריש שלקח (6) ממתנות הכהן אלמא תרי מיני נינהו ואין מפריש מזה על זה דאי מפרשי הוה ליה שיורא לח:], פ [שייך במשנה לעיל קלה.], צ) [קלג:], גבי מוכר ותנן? לקח גז לאנו של חבירו אם שייר המוכר חייב: סיפא דקתני ק) [וע"ע תוס' בכורות נז. ד"ה פרט], ר) לפי גירסת נמי מכר וכרים אבל לא נקבות זה רש"ל בכאן מתחיל ד"ה מבכור וע"ש וגי' מהר"מ נותן לעלמו כו': ה"נ דתרי מיני

תורה אור השלם ו. וְכָל מַעְשֵׂר בָּקֶר וָצֹאן כֹּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת ר בְּיָשֶׁי יָצָבּוּ וּנְנַוּוּר הַשְּׁבֶּט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַיְיָ: ויקרא כז לב

ל"ל והוי מ"ל וא"ל להגיה יותר וגי' רש"א ובבכור

ני' רש"א ובבכור המ"ל כו',

הנהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה זה נותו וכו זי. ב.ב. ליה: (צ) תום' ד"ה לילף וכו׳ לגופיה הס״ד ואח״כ מה״ד מבכור הוה ליה למילף שכז יתום וכו׳ בקר ולאן הס"ד ואח"כ ל"ל ד"ה שכן יתום וכו"

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה כר' אלעאי בראשית הגז. נ"ב עי' שו"ם הרשב"ם החדשום :וייים

> לעזי רש"י פלנ"ש [פלבי"ש]. חום-צהוב בהיר

> > הדבור אבל בכורות קדשו במלרים: מבכור הוה ליה למילף שכן יתום שלקחו בשותפות נתנו בפני כהן ה"ג אדרבה מבכור הוה ליה למילף בקדושה שכן יתום שלקחו בשותפות נתנו נפני כהן בקדושה ובמכירה והנך נפישין. בכור וראשית הגז נוהגין ביתום אף על פי שמתה אמו קודם לידתו כגון זה פירש למיתה וזה פירש לחיים אבל מעשר לא דגמר תחת וַיִּקרא הן תחת מקדשים דכתיב תחת אמו וַשם כבן פרט ליתוסשי אבל בכור קדוש ואפילו יתום וירעה עד שיסתאב ויאכל במומו לכהן. בכור וגז נוהגים בלקוח ובשותפות אבל לקוח פטור מן המעשר וכן השותפות דכתיב שמות יגן יהיה לך ולא של שותפות (בכורות דף נו:) וכן שנחנו לו במתנה במסכת בכורות בפ' בתרא (דף נה:): בפני. בכור וגז נוהגים אף שלא בפני הבית אבל מעשר לא כדמפרש בגמ' דבכורות בפרק בתרא (נג.) גזרה משום לקוח ומשום יתום. בכור וגז ממתנות כהונה הן ולשיל קלג:] ולא מעשר דנאכל הוא לבעלים כשלמים פובחים נו:]: